

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-709-60(4)/17/AnŁ

Warszawa, 05 czerwca 2017 r.

DECYZJA DIH-1/40/2017

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, z późn. zm.), art. 1 ust. 3 i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1059, z późn. zm.) oraz art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1604 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Jana Burkata prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JAN” Jan Burkat w Dobczycach od decyzji 31/2017 Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie z dnia 7 kwietnia 2017 r. (nr akt sprawy: WŻ.8361.30.2017) w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej w wysokości 4 000 zł (słownie: cztery tysiące złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii miksu tłuszczowego „wypas” nieodpowiadającego jakości handlowej, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach od 6 do 17 lutego 2017 r. przez inspektorów reprezentujących Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie – zwanego dalej „*Małopolskim WIIH*” – w sklepie spożywczo-przemysłowym „JAN” w Skawinie przy ul. Radziszowskiej 7, należącym do przedsiębiorcy Jana Burkata prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JAN” Jan Burkat w Dobczycach – zwanego dalej „*stroną*” – zakwestionowano prawidłowość oznakowania i prezentacji w miejscu sprzedaży jednej partii miksu tłuszczowego „wypas”, oznaczonej datą minimalnej trwałości i numerem partii „Najlepiej spożyć przed: 04/04/2017”, wyprodukowanej przez Ajax Sp. z o.o., 43-600 Jaworzno, ul. Sądowa 5a, w ilości 808 sztuk á 200 g, w cenie 1,99 zł/szt., o łącznej wartości 1 607,92 zł, zwanej dalej „*miksem tłuszczowym*”.

Małopolski WIIH stwierdził, że w miejscu sprzedaży miks tłuszczowego, zawierającego w składzie 72 proc. tłuszczu roślinnego i 10 proc. masła, uwidoczniło dwie informacje wskazujące, że jest to masło, o treści:

- „MASŁO MIX WYPAS 200G” – zamieszczoną na wywieszce z ceną odnoszącej się do 55 szt. miks tłuszczowego w ladzie chłodniczej,
- „Masło 82% 1,99zł/szt.” i znacznie mniejszym rozmiarem pisma, na mniej kontrastowym tle „MIX TŁUSZCZÓW” – zamieszczone na kartce formatu A4 przy 753 szt. miks tłuszczowego, umieszczonych na drewnianej palecie.

Ponadto Małopolski WIIH stwierdził umieszczenie ww. 55 szt. miks tłuszczowego w bezpośrednim sąsiedztwie 9 partii masła, w ladzie chłodniczej na końcu trzeciej półki, na której wystawione było wyłącznie masło.

Taki sposób oznakowania i prezentacji miks tłuszczowego w miejscu sprzedaży, zdaniem Małopolskiego WIIH, naruszał postanowienia:

- art. 7 ust. 1 lit. a, art. 7 ust. 4 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18, z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 1169/2011*”,
- art. 16 rozporządzenia nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002, s. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 178/2002*”,

z uwagi na wprowadzanie konsumentów w błąd co do rodzaju środka spożywczego.

Kontrolowany przedsiębiorca usunął w pierwszym dniu kontroli informacje wskazujące, że miks tłuszczowy jest „masłem” oraz przeniósł 55 sztuk miks tłuszczowego z półki w ladzie chłodniczej.

Powyższe udokumentowano w Protokole kontroli z 17 lutego 2017 r. (nr akt: WŻ.8361.30.2017) oraz na fotografiach przedstawiających opakowanie i ekspozycję ocenionej jednej partii produktu (załącznik nr 1 do ww. protokołu kontroli).

W związku z powyższym, pismem z 10 marca 2017 r., Małopolski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Jana Burkata prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JAN” Jan Burkat w Dobczycach o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1604, z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o jakości handlowej*”, z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii miks tłuszczowego nieodpowiadającego jakości handlowej z uwagi na wprowadzający konsumentów w błąd sposób prezentacji w miejscu

sprzedaży. Pismem tym strona została również poinformowana o prawie do czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym.

Strona skorzystała z przysługującego jej prawa przekazując pismo z 20 marca 2017 r., w którym podkreśliła, że stwierdzona nieprawidłowość powstała wskutek „niezamierzonej omyłki pracowniczej”, wszyscy pracownicy zostali ponownie poinstruowani o zasadach oznakowania produktów, a nieprawidłowość została niezwłocznie usunięta. Prosząc o wzięcie pod uwagę postawy kontrolowanego, strona wniosła o odstąpienie od wymierzenia jej kary pieniężnej. Jednocześnie strona przekazała informację o wielkości przychodu za 2016 r.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją 31/2017 z dnia 7 kwietnia 2017 r. (nr akt: WŻ.8361.30.2017), Małopolski WIIH, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, wymierzył przedsiębiorcy Janowi Burkatowi prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JAN” Jan Burkat w Dobczycach karę pieniężną w wysokości 4 000 zł (słownie: cztery tysiące złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu handlowego jednej partii miks tłuszczowego nieodpowiadającego jakości handlowej.

Pismem z 21 kwietnia 2017 r. strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji i odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej, a z ostrożności procesowej – o zmianę decyzji poprzez obniżenie wymierzonej kary.

Zaskarżonej decyzji strona zarzuciła:

- błąd w ustaleniach stanu faktycznego polegający na przyjęciu wysokiego stopnia szkodliwości czynu;
- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej poprzez jego niezastosowanie w szczególnej sytuacji odwołującego się.

W uzasadnieniu odwołania strona podniosła, że chociaż bezsprzecznym było, że prezentacja miks tłuszczowego nie była właściwa, ale uchybienie to zostało niezwłocznie naprawione i nie mogło w rzeczywistości spowodować wprowadzenia konsumentów w błąd w takiej ilości, aby mówić o wysokim stopniu szkodliwości – według strony, była to zwykła ludzka omyłka, jako że przy wysokiej świadomości konsumenckiej żaden przedsiębiorca nie uciekałby się do takich środków aby proponować miks tłuszczowy jako masło. Strona wskazała na okoliczności, które w jej przekonaniu powinny spowodować odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej, tj. usunięcie uchybień już pierwszego dnia kontroli oraz brak wymierzenia stronie w ciągu ostatnich 24 miesięcy kar pieniężnych z tytułu naruszenia przepisów o jakości handlowej. Jednocześnie strona zarzuciła, że organ uznał o braku uzasadnienia do odstąpienia od wymierzenia ww. kary, nie odnosząc się jednak szczegółowo do przesłanek art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej. W przekonaniu strony, ww. decyzja była niesłuszna, jako że organ w tej szczególnej sytuacji mógł odstąpić od jej wymierzenia, skoro postępowanie kontrolne zabezpieczyło już interes publiczny w tym zakresie, ponadto kara pieniężna stanowi tylko nadmierną dolegliwość i w sposób nazbyt surowy uderza w interesy strony.

Pismem z 9 maja 2017 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Jana Burkata prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe

„JAN” Jan Burkat w Dobczycach, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, z późn. zm.), prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Normy handlowe dla mleka i przetworów mlecznych określa załącznik VII do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. U. UE L 347 z 20.12.2013, s. 671, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 1308/2013”. Zgodnie z częścią III pkt 6 tego załącznika, w odniesieniu do produktów innych niż wyroby mleczne obowiązuje zakaz używania jakiegokolwiek etykiety, jakiegokolwiek dokumentu handlowego, materiału reklamowego, jakiegokolwiek prezentacji, które wskazywałyby, implikowałyby lub sugerowały, że produkt ten jest przetworem mlecznym.

Zgodnie z Dodatkiem 2 do Załącznika VII rozporządzenia 1308/2013, tłuszcze mleczne to produkty w formie stałej, miękkiej emulsji, zasadniczo typu woda w oleju, pozyskiwane wyłącznie z mleka lub niektórych przetworów mlecznych. Wskazać też należy, że tłuszcze mleczne do smarowania zostały podzielone na cztery kategorie:

- masło – produkt zawierający nie mniej niż 80% i nie więcej niż 90% tłuszczu mlecznego, nie więcej niż 16% wody i nie więcej niż 2% suchej masy beztłuszczowej mleka,
- masło o zawartości trzech czwartych tłuszczu – produkt zawierający nie mniej niż 60% i nie więcej niż 62% tłuszczu mlecznego,
- masło półtłuste – produkt zawierający nie mniej niż 39% i nie więcej niż 41% tłuszczu mlecznego,
- tłuszcz mleczny do smarowania X% – produkt zawierający następujące ilości tłuszczu mlecznego: poniżej 39%, powyżej 41% ale poniżej 60%, powyżej 62% ale poniżej 80%.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Jednym z elementów jakości handlowej – w myśl definicji zawartej w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej – jest oznakowanie.

Rozporządzenie 1169/2011 stanowi w art. 7 ust. 1 lit. a, że informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji. Zgodnie z ust. 4 lit. b tego rozporządzenia, przepis ten ma zastosowanie również do prezentacji środków spożywczych, w tym w szczególności w odniesieniu do ich kształtu, wyglądu lub opakowania, zastosowanych materiałów opakowaniowych, sposobu ustawienia oraz otoczenia, w jakim są pokazywane.

W myśl art. 16 rozporządzenia 178/2002 etykietowanie, reklama i prezentacja żywności lub pasz, z uwzględnieniem ich kształtu, wyglądu lub opakowania, używanych opakowań, sposobu ułożenia i miejsca wystawienia oraz informacji udostępnianych na ich temat w jakikolwiek sposób, nie może wprowadzać konsumentów w błąd.

Podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów, o czym stanowi art. 17 ust. 1 rozporządzenia 178/2002.

Zgodnie z art. 8 ust. 4 rozporządzenia 1169/2011, podmioty działające na rynku spożywczym w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą nie mogą modyfikować informacji towarzyszących środkowi spożywczemu, jeżeli taka modyfikacja wprowadzałaby w błąd konsumenta finalnego lub w inny sposób zmniejszała poziom ochrony konsumentów i możliwości dokonywania świadomego wyboru przez konsumenta finalnego. Podmioty działające na rynku spożywczym są odpowiedzialne za wszelkie zmiany, których dokonują w informacjach na temat żywności towarzyszących środkowi spożywczemu.

Ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 3 wskazuje, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, zgodnie z art. 40a ust. 5 tej ustawy, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych, wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

Wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej może, na podstawie art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej, odstąpić od wymierzenia ww. kary pieniężnej w przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu.

W przedmiotowej sprawie, Małopolski WIIH wszczął postępowanie z uwagi na wprowadzenie do obrotu przez przedsiębiorcę Jana Burkata prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JAN” Jan Burkat w Dobczycach jednej partii artykułu rolno-spożywczego, tj. miks tłuszczowego, który w miejscu sprzedaży oferowany był w otoczeniu masła oraz na dotyczącej go wywieszce cenowej oznaczony był zarezerwowaną wyłącznie dla tłuszczów mlecznych nazwą „masło”. Organ pierwszej instancji wskazał, że taki sposób prezentacji i oznakowania produktu w miejscu sprzedaży wprowadzają w błąd konsumenta co do właściwości środka spożywczego. Zdaniem organu, powyższe stanowiło podstawę do uznania, że strona wprowadziła do obrotu artykuł rolno-spożywczy nieodpowiadający jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej, a tym samym wymierzenia jej kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej.

Prezes UOKiK stwierdził, że rozstrzygnięcie wydane przez organ pierwszej instancji znajdowało oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

W odwołaniu strona nie podważa ustaleń dokonanych w toku kontroli przez Małopolskiego WIIH, ale nie zgadza się z przyjęciem w decyzji wysokiego stopnia szkodliwości popełnionego czynu. Zdaniem strony, stwierdzone uchybienie zostało niezwłocznie naprawione i nie mogło w rzeczywistości spowodować wprowadzenia konsumentów w błąd w takiej ilości, aby mówić o wysokim stopniu szkodliwości. Według strony, była to zwykła ludzka omyłka, jako że przy wysokiej świadomości konsumenckiej żaden przedsiębiorca nie uciekałby się do takich środków aby proponować miks tłuszczowy jako masło.

Odnosząc się do powyższego, Prezes UOKiK podkreśla w pierwszej kolejności, że zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 i ust. 5 ustawy o jakości handlowej, przesłanka stopnia szkodliwości czynu w niniejszej sprawie odnosi się do wprowadzenia do obrotu przez przedsiębiorcę Jana Burkata prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JAN” Jan Burkat w Dobczycach jednej partii miks tłuszczowego nieodpowiadającego jakości handlowej pod względem oznakowania i prezentacji w miejscu sprzedaży. Jak słusznie uznał w wydanej decyzji organ pierwszej instancji, stopień szkodliwości ww. czynu był wysoki, ponieważ konsumenci mogli zostać wprowadzeni w błąd, że oferowany im miks tłuszczowy jest masłem, choć faktycznie wyrób ten należał do zupełnie innej kategorii tłuszczów do smarowania i zawierał jedynie 10 proc. masła, a 72 proc. tłuszczu roślinnego. W ocenie Prezesa UOKiK o wysokim stopniu szkodliwości czynu świadczyło w szczególności to, że w obu miejscach ekspozycji zakwestionowanej partii miks tłuszczowego (tj. w ladzie chłodniczej obok masła oraz na drewnianej palecie) towarzyszyły jej wywieszki z informacją „masło”, ponadto informacja o cenie ww. produktu 1,99 zł/szt., tj. zdecydowanie niższej od ceny masła, była wyróżniona czerwonym kolorem (co dokumentują fotografie włączone do akt sprawy) – opisany sposób prezentacji mógł wywołać u konsumentów błędne przekonanie, że w sklepie trwa promocja masła i skłaniać ich do impulsowych zakupów, bez zapoznania się z informacją na opakowaniu, że w istocie oferowany im produkt nie jest masłem, lecz miksem. Podkreślić należy, że o wprowadzaniu konsumentów w błąd można mówić również, gdy powstałe na podstawie

prezentacji produktów wyobrażenia nie są zgodne ze stanem rzeczywistym. W rozpatrywanej sprawie, przy ocenie możliwości wprowadzenia konsumenta w błąd istotne znaczenie miał również fakt, że tłuszcze do smarowania, w tym masła i miksy tłuszczowe, należą do kategorii towarów codziennego użytku, kupowanych rutynowo, których wyborowi nie poświęca się tak dużo czasu i uwagi, co w przypadku towarów kupowanych okazjonalnie. Okoliczności te sprawiają, że konsument jest bardziej podatny na wprowadzenie w błąd i podejmowanie decyzji o zakupie na podstawie pierwszego wrażenia o produkcie.

Opisane wyżej działanie strony było sprzeczne z wolą zarówno prawodawcy wspólnotowego, jak i krajowego, stanowiących ogólne zasady w powyższym zakresie. Zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia 178/2002 przepisy prawa żywnościowego zakazują stosowania jakiejkolwiek praktyki wprowadzającej konsumentów w błąd. Wskazać tu należy też na art. 16 rozporządzenia 178/2002, zgodnie z którym etykietowanie, reklama i prezentacja żywności lub pasz, z uwzględnieniem ich kształtu, wyglądu lub opakowania, używanych opakowań, sposobu ułożenia i miejsca wystawienia i informacji udostępnionych na ich temat w jakikolwiek sposób nie może wprowadzać w błąd. Podobnie normuje to rozporządzenie 1169/2011, które w art. 7 ust. 1 lit. a oraz ust. 4 lit. b stanowi, że informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd i ma to zastosowanie również do reklamy, prezentacji środków spożywczych, w szczególności kształtu, wyglądu lub opakowania, zastosowanych materiałów opakowaniowych, sposobu ustawienia oraz otoczenia, w jakim są pokazywane. Mając więc na uwadze powyższe, oznakowanie, prezentacja i otoczenie, w jakim prezentowany był przedmiotowy miks tłuszczowy, powinno w czytelny sposób odzwierciedlać charakter produktu i nie pozostawiać w tym zakresie żadnych wątpliwości, a to w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Należy dodać również, iż zdaniem Prezesa UOKiK, w przedmiotowej sprawie doszło także do naruszenia przepisów zawartych w Załączniku VII część III pkt 6 rozporządzenia 1308/2013, zgodnie z którym w odniesieniu do produktów innych niż produkty mleczne, w tym innych niż masło, obowiązuje zakaz używania jakiejkolwiek etykiety, jakiegokolwiek dokumentu handlowego, materiału reklamowego, jakiejkolwiek formy reklamy, które wskazywałyby, implikowały lub sugerowały, że produkt ten jest przetworem mleczarskim. Strona oferowała natomiast miks tłuszczowy w otoczeniu maseł (55 szt. z partii liczącej 808 szt.), a także opatrując go w miejscu sprzedaży wywieszkami z nazwą „masło” (całą zakwestionowaną partię).

Nie zasługuje na uwzględnienie argument strony, jakoby nieprawidłowa prezentacja ww. miks tłuszczowego wynikała ze „zwykłej ludzkiej omyłki”. Prezes UOKiK wskazuje, że organ wymierzający karę w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej nie jest zobligowany do wykazania umyślnej winy podmiotu, który wprowadził do obrotu artykuł nieodpowiadający jakości handlowej lub zafałszowany (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 894/10). Odpowiedzialność określona w tych przepisach ma charakter obiektywny, natomiast przesłanką jej przyjęcia jest tylko fakt wprowadzenia do obrotu produktów o niewłaściwej jakości handlowej (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 maja 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 126/10). Ponadto strona mogła i powinna była opatrzyć w miejscu sprzedaży miks tłuszczowy właściwą nazwą oraz umieścić

go razem z tego typu produktami. Należy podkreślić, że zakwestionowany produkt posiadał na opakowaniu jednostkowym oznakowanie nazwą „miks tłuszczowy”, a jednak strona dokonała zmiany opatrując produkt nazwą „masło”. Powyższe naruszało, oprócz przepisów wymienionych w poprzednim akapicie, także przepis art. 8 ust. 4 rozporządzenia 1169/2011, który stanowi, że podmioty działające na rynku spożywczym w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą nie mogą modyfikować informacji towarzyszących środkowi spożywczemu, jeżeli taka modyfikacja wprowadzałaby w błąd konsumenta finalnego lub w inny sposób zmniejszała poziom ochrony konsumentów i możliwości dokonywania świadomego wyboru przez konsumenta finalnego; podmioty działające na rynku spożywczym są odpowiedzialne za wszelkie zmiany, których dokonują w informacjach na temat żywności towarzyszących środkowi spożywczemu. W świetle tej regulacji przedsiębiorca Jan Burkat prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JAN” Jan Burkat w Dobczycach ponosił wyłączną odpowiedzialność za ww. nieprawidłowości, także gdy, według odwołania, nastąpiły one na skutek omyłki pracownika. Nawet jeśli stwierdzone nieprawidłowości zostały niezwłocznie usunięte, nie powoduje to wyłączenia lub zmniejszenia odpowiedzialności strony w tym zakresie. Dodać należy, iż podjęte przez stronę działania naprawcze nie były wynikiem jej własnej prewencji, ale następstwem przeprowadzonych przez Małopolskiego WIIH czynności kontrolnych.

Szeroka wiedza o nieprawidłowościach na rynku tłuszczów do smarowania w Polsce nie pozwala Prezesowi UOKiK uznać argumentu strony jakoby „żaden przedsiębiorca nie uciekałby się do takich środków, aby podstępnie proponować Klientom miks tłuszczowy jako masło”. Wyniki kontroli Inspekcji Handlowej wskazują, że ww. nieuczciwe praktyki mają miejsce, ponieważ masło wyróżnia się renomą spośród innych produktów do smarowania.

Podsumowując, Prezes UOKiK nie znalazł podstaw do złagodzenia oceny stopnia szkodliwości czynu i w tym zakresie zarzuty strony nie zasługują na uwzględnienie.

W odwołaniu strona podniosła naruszenie art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej, z uwagi na nieodstąpienie przez organ pierwszej instancji od wymierzenia kary pieniężnej w szczególnej sytuacji odwołującego się, tj. jak wynika z uzasadnienia odwołania, w sytuacji usunięcia uchybień już pierwszego dnia kontroli oraz braku wymierzenia stronie w ciągu ostatnich 24 miesięcy kar pieniężnych z tytułu naruszenia przepisów o jakości handlowej.

Odnosząc się do powyższego zarzutu, w pierwszej kolejności Prezes UOKiK wskazuje, że zgodnie z treścią art. 40a ust. 5c ww. ustawy, decyzja o odstąpieniu od zastosowania ww. sankcji zależy od uznania organu, tj. Małopolski WIIH mógł odstąpić od wymierzenia kary pieniężnej, ale nie był do tego zobligowany, nawet w przypadku spełnienia wszystkich warunków wymienionych w art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej.

Zdaniem Prezesa UOKiK, w niniejszej sprawie nie zaistniały okoliczności uprawniające organ do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej. W szczególności, co zostało wyjaśnione powyżej, ustalony stan faktyczny nie dawał podstawy do uznania niskiego stopnia szkodliwości czynu, co stanowi niezbędny warunek dla zastosowania art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej. W tej sytuacji nawet okoliczność braku wymierzenia stronie w ciągu ostatnich 24 miesięcy kar pieniężnych z tytułu naruszenia przepisów o jakości handlowej nie mogło spowodować odstąpienia od wymierzenia kary. Ponadto, wśród kryteriów wskazanych w art.

40a ust. 5 ustawy nie ma przesłanki mówiącej o działaniu sprawcy po stwierdzeniu nieprawidłowości, na którą powołuje się strona. Przeprowadzona kontrola jednoznacznie wykazała, że strona popełniła czyn podlegający karze pieniężnej, tj. wprowadziła do obrotu artykuł rolno-spożywczy nieodpowiadający jakości handlowej i ustalenia tego nie może złagodzić dalsze postępowanie strony. Należy podkreślić, że niezwłoczne doprowadzenie do zgodności z prawem w kontrolowanej placówce było obowiązkiem przedsiębiorcy.

Nie zasługuje na uwzględnienie także zarzut odwołania odnośnie braku szczegółowego uzasadnienia przesłanek, które spowodowały, że organ pierwszej instancji nie skorzystał z możliwości odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej zgodnie z art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej. Zaskarżona decyzja na stronach 6 i 7 zawiera bowiem wyczerpującą i prawidłową analizę stopnia szkodliwości czynu, zakresu naruszenia oraz zaistnienia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności strony, to jest przesłanek, od których uzależniona jest możliwość odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej.

Odnosząc się do zarzutu nadmiernej dolegliwości kary pieniężnej wymierzonej w drodze zaskarżonej decyzji, należy zauważyć, że zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Prezes UOKiK stwierdził, że organ pierwszej instancji w oparciu o ww. przepis prawidłowo ustalił górną granicę wymiaru kary na kwotę 8 039,60 zł, stanowiącą pięciokrotność wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanej i prezentowanej jednej ww. partii artykułu rolno-spożywczego o łącznej wartości 1 607,92 zł (5 x 1 607,92 zł, ponieważ za korzyść majątkową w tego rodzaju sprawach przyjmuje się wartość produktów o niewłaściwej jakości handlowej wprowadzonych do obrotu przez kontrolowanego – por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 kwietnia 2013 r. o sygn. akt II GSK 247/12, zgodnie z którym „pojęcie wartości korzyści majątkowej w rozumieniu art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych odpowiada cenie sprzedaży lub cenie, za którą mogłyby zostać sprzedane zakwestionowane artykuły rolno-spożywcze, nieodpowiadające jakości handlowej”). Prezes UOKiK podzielił także w całości dokonaną przez Małopolskiego WIIH ocenę przesłanek wpływających na wysokość kary pieniężnej zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej. Biorąc pod uwagę, że kara pieniężna w niniejszej sprawie mogła wynosić od 500 zł do 8 039,60 zł, oraz że stopień szkodliwości był wysoki, wielkość obrotów i przychodu wskazywały na średniego przedsiębiorcę, zaś wartość kontrolowanego artykułu rolno-spożywczego była wysoka, organ drugiej instancji uznał wymierzoną w niniejszej sprawie karę pieniężną w kwocie 4 000 zł za proporcjonalną i zgodną z przepisami. W ocenie Prezesa UOKiK wymierzona kara jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży dostępne były tylko artykuły rolno-spożywcze odpowiadające jakości handlowej, w tym prawidłowo prezentowane w miejscu

sprzedaży. Jednocześnie wymierzenie kary spełni funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając kontrolowanego do przestrzegania przepisów o jakości handlowej. Wnioskowana przez stronę obniżka kary nie spełniałaby tych wymagań.

Prezes UOKiK jeszcze raz podkreśla, że stwierdzone nieprawidłowości polegające na oznakowaniu i prezentacji miksów tłuszczowych w sposób sugerujący inny rodzaj produktu wskazują, że strona ponosi odpowiedzialność za wprowadzenie konsumentów w błąd, a w związku z tym należało wymierzyć jej karę pieniężną w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej z tytułu wprowadzenia do obrotu ww. jednej partii artykułu rolno-spożywczego nieodpowiadającego jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Krakowie w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 k.p.a., organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:

1. utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo
2. uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji całości albo w części, albo
3. umarza postępowanie odwoławcze.

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą należy wnieść w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej

Dariusz Łomowski

Otrzymują:

1. Jan Burkat
prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą
Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe „JAN” Jan Burkat w Dobczycach
ul. Mostowa 16a
32-410 Dobczyce
2. Małopolski Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej w Krakowie
3. a/a